

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Dışışleri Bakanı Sayın Mevlüt ÇAVUŞOĞLU** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Garo PAYLAN**İstanbul Milletvekili**

Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı, kendi arşiv belgelerinin dijitalize edildiği haberleri 2014 yılında basına yansımıştır. Bu çalışma uyarınca 240 bin belgeyi dijital ortama aktaran Dışışleri Bakanlığı'nın, 2015 sonuna kadar 25 milyon belgeyi daha dijital ortama aktararak araştırmacıların kullanımına açmayı planladığı belirtilmiştir. Üzerinde gizlilik kararı olan dokümanlar Gizliliği Araştırma Komisyonu tarafından değerlendirileceği, değerlendirme sonrasında bazı belgelerin gizliliği kaldırılarak araştırmacıların hizmetine sunulacağı haberlerde yer almaktadır. 17 Ocak 2015'te tarafınızca tanıtımı yapılan arşivi dijitalleştirme projesinin 1 yıl içerisinde sonlanacağını ve araştırmacılara açılacağını beyan etmişsiniz. 1919 yılından 2008 yılına kadar binlerce önemli yazışma bulunan arşiv eski yazı, Fransızca ve İngilizce belgeleri de kapsamakta, bir süre sonra bunların da transkripsiyonlarının ve tercümelerinin yapılması düşünüldüğü belirtilmektedir. Ayrıca Londra, Paris, Viyana, Berlin gibi çok önemli ve eski büyükelçiliklerdeki arşivlerin de zaman içinde dijital ortama aktarılacağı ve bu arşive dahil edileceği dile getirilmekteydi. Fakat arşiv belirtilen zamanda açılmamıştır. Arşiv çalışanlarının birçoğunun Fetullahçı yapı mensubu oldukları gerekçesiyle işten çıkartıldıkları, tüm bu süreçte ise arşivin bir bölümünü yok ettikleri gelen duyurular arasındadır. Ayrıca, bir süredir çalışmaların yürütülmediği arşiv binasını su bastığı, bu sebepten arşivin ciddi hasar gördüğü yine gelen duyurular arasındadır.

Bu bağlamda;

- 1) Arşivi dijitalleştirme projesi devam etmekte midir? Proje şu an hangi aşamadır? Dijitalleştirme işleminin ne kadarı tamamlanmıştır?

- 2) Arşiv, söz verilen sürede neden açılmamıştır?
- 3) Üzerinde gizlilik kararı olan arşiv belgelerinin değerlendirilmesi ne zaman tamamlanacak ve bu belgeler ne zaman araştırmacıların hizmetine sunulacaktır?
- 4) Çalışanların arşivin bir kısmını yok ettiği duyumları doğru mudur? Doğruysa arşivin ne kadarı yok olmuştur? Yok olanların hangi belgeler olduğu bilinmekte midir?
- 5) Arşiv binasını su bastığı ve belgelerin zarar gördüğü doğru mudur? Doğruysa, belgelerin ne kadarı zarar görmüş ve kullanılamaz hale gelmiştir?
- 6) Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı arşivlerinin önemi düşünüldüğünde, arşivin bu kadar korunaksız bırakılması ve belgelere gereken özenin gösterilmemesinin nedenleri nelerdir?
- 7) Arşiv neden 1919 tarihinden başlamaktadır?
- 8) Bu arşivin 1919 yılından itibaren başladığı belirtilmekle beraber bazı yetkililer tarafından 1919'dan öncesine ait belgelerin de arşivde yer aldığı dile getirilmiştir. Bu arşivde, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunmayan, Osmanlı Hariciye Nezareti'ne ait belgeler de bulunmakta mıdır?